

สำเนา

ที่ กษ 1204/ ๒๑๒๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

๒๐ เมษายน 2552

เรื่อง การพิจารณาคุณสมบัติการเป็นเกษตรกร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

อ้างถึง 1 หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ชม 0011/776 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2552

2 หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ชม 0011/804 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2552

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ (ส.ป.ก. เชียงใหม่) แจ้งว่า คณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอแม่ฮาด ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552 และคณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอแม่แตง ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2552 ได้มีมติให้ ส.ป.ก. เชียงใหม่ หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กรณีการพิจารณาในเรื่องคุณสมบัติของการเป็นเกษตรกรตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538 ในประเด็นเกี่ยวกับภูมิฐานะ การประกอบอาชีพอื่น และเงื่อนไขระยะเวลาในการครอบครองที่ดิน เพื่อนำมาพิจารณาประกอบในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวม 3 ประเด็น ความโดยละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

1. ในเรื่องคุณสมบัติของเกษตรกรผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน นั้น ตามระเบียบฯ การคัดเลือกเกษตรกร ข้อ 6 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องคุณสมบัติของเกษตรกรผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ไว้ รวม 7 ข้อ ซึ่งระเบียบฯ มิได้กำหนดเป็นข้อจำกัดสิทธิ ว่าจะต้องมีภูมิฐานะอยู่ในพื้นที่ที่ได้มีการประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอฯ แต่อย่างใด ดังนั้น กรณีตามข้อหารือ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ยื่นคำร้องขอฯ มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ และเป็นเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินและได้ทำประโยชน์ในที่ดินอยู่จริง ตามระเบียบฯ ข้อ 8 เกษตรกรดังกล่าวก็ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการจัดที่ดินได้ สำหรับประเด็นเรื่องภูมิฐานะของเกษตรกรนั้น ในการพิจารณาจัดที่ดินให้กับเกษตรกร คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อาจพิจารณาที่จะจัดที่ดินให้กับเกษตรกรที่มีภูมิฐานะอยู่ในพื้นที่ก่อนได้

2 เกษตรกร ตามความหมายที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ การคัดเลือกเกษตรกร หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพิจารณาจากการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องดินนั้น ซึ่งการพิจารณาจะต้องเป็นไปตามชนิด หรือประเภทของเกษตรกรรมในแต่ละท้องดินนั้น ๆ ด้วย ดังนั้น ในกรณีที่เกษตรกรได้ทำประโยชน์ที่ดินโดยการปลูกสักเต็มพื้นที่ ซึ่งเป็น การประกอบเกษตรกรรมประเภทหนึ่ง แต่การเก็บเกี่ยวผลผลิต ต้องใช้ระยะเวลา 10-20 ปี จึงต้องประกอบอาชีพอื่นด้วย เช่น รับจ้าง หรือค้าขาย เกษตรกรดังกล่าวนี้ จะมีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรตามที่หลักเกณฑ์กำหนดหรือไม่นั้น ในกรณีนี้จะต้องพิจารณาให้ได้ว่าข้อเท็จจริงเป็นรายๆ ไป โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการประกอบอาชีพของเกษตรกรนั้นประกอบด้วยว่า มีลักษณะอย่างไร หากได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องดินนั้น จึงจะถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรตามที่หลักเกณฑ์กำหนด ส่วนการประกอบอาชีพอื่นด้วยจะต้องมีลักษณะที่มีใช่เป็นอาชีพหลัก แต่เป็นเพียงการเสริมรายได้ของตนเองเท่านั้น

3 ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มิได้กำหนดระยะเวลาการครอบครอง เพื่อให้สิทธิแก่ผู้ถือครองที่ดิน ดังนั้น เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน และมีการประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ผู้ถือครองเดิม หรือผู้รับการกระจายสิทธิจากผู้ถือครองเดิม หากมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ การคัดเลือกเกษตรกร ก็สามารถยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ เว้นแต่ในกรณีตามมาตรา 30 วรรคสาม ที่กำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ต้องถือครองที่ดินมาก่อนปี ค.ศ. 1975 กำหนดจึงจะได้สิทธิตามมาตรา 30

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุขุเกียรติ)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

โทร. 0-2281-6002

โทรสาร 0-2281-2940

บุญรอดพิมพ์/พาน... ๖๖๖... ๖๖๖... ๖๖๖...